

Sygn. akt: II SA/Ke 205/08

Sygn. akt II SA/Ke 205/08

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2008r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach

w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia WSA Dorota Chobian
Sędziowie	Sędzia WSA Sylwester Miziołek, Sędzia WSA Dorota Pędziwilk-Moskal (spr.)
Protokolant	Asystent sędziego Katarzyna Dziubińska

po rozpoznaniu w Wydziale II na rozprawie w dniu 4 września 2008r.

sprawy ze skargi R. K.

na postanowienie Wojewody

z dnia [...] znak: [...]

w przedmiocie zwrotu wniosku o wydanie dowodu osobistego

I. uchyla zaskarżone postanowienie i utrzymane nim w mocy postanowienie organu I instancji;

II. stwierdza, że zaskarżone postanowienie nie podlega wykonaniu do chwili uprawomocnienia się wyroku;

III. przyznaje od Skarbu Państwa – Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach na rzecz adwokata R. N. kwotę 292,80 (dwieście dziewięćdziesiąt dwa i 80/100) złotych, w tym 52,80 (pięćdziesiąt dwa i 80/100) złotych VAT oraz kwotę 17 (siedemnaście) złotych opłaty skarbowej tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia [...], znak: [...], wydanym z upoważnienia Prezydenta Miasta przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta, orzeczono o zwrocie wniosku R. K. o wydanie dowodu osobistego. W podstawie prawnej przytoczono art. 261 § 1, 2 i 3 k.p.a., art. 36a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2006r. nr 139, poz. 993 ze zm.), § 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2000r. w sprawie opłaty za wydanie dowodu osobistego (Dz. U. z 200r. nr 105, poz. 1110 ze zm.)

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia organ wskazał, iż pismem z dnia 19 grudnia 2007r. R. K. wniósł o wydanie mu dowodu osobistego. Do przedmiotowego wniosku załączono 2 fotografie, nie uiszczono jednak opłaty wymaganej przez § 1 cyt. rozporządzenia. Z uwagi na powyższe pouczone wnioskodawcę o możliwości uzyskania zasiłku celowego na wymianę dowodu z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Następnie, pismem z dnia 24 grudnia 2007r. wezwano wnioskodawcę (w oparciu o art. 64 § 2 k.p.a.) do uiszczenia opłaty za wydanie dowodu w terminie 7 dni – pod rygorem zwrotu wniosku. W wyznaczonym terminie R. K. nie uiszczył żądanej kwoty, wobec czego orzeczono o zwrocie jego wniosku.

Zażalenie na postanowienie organu I instancji wniósł R. K., wskazując, iż opłatę za wydanie dowodu uiszczył w wymaganym terminie.

Postanowieniem z dnia [...], znak: [...] Wojewoda, na podstawie art. 50 ust. 3 cyt. ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych oraz art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a., utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia organ odwoławczy wskazał, iż jakkolwiek cyt. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2000r. wymienia w § 2 przypadki, w których nie pobiera się opłaty 30 zł za wydanie dowodu osobistego, to w przypadku R. K. nie zachodziła sytuacja uzasadniająca zwolnienie z opłaty za wydanie dowodu osobistego. Z kolei przepisy zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2000r. w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz trybu postępowania w sprawach wydawania dowodów osobistych, ich wymiany, zwrotu

lub utraty (Dz. U. z 2000r. nr 112, poz. 1182 ze zm.) nakładają na wnioskodawcę obowiązek załączenia do wniosku o wydanie dowodu, wraz innymi dokumentami, dowodu uiszczenia opłaty skarbowej, stanowiącej równowartość wyprodukowania dowodu osobistego. Tymczasem R. K. nie dostarczył dowodu uiszczenia opłaty w wyznaczonym terminie, a o uiszczeniu żądanej kwoty poinformował dopiero w zażaleniu. Organ odwoławczy przyznał, iż fakt uiszczenia przez wnioskodawcę przedmiotowej opłaty w dniu 17 stycznia 2008r. znajduje potwierdzenie w notatkach służbowych z dnia 21 lutego 2008r.

Skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach na postanowienie organu odwoławczego wniósł R. K., zarzucając organom lekceważenie faktu, iż wniósł opłatę za wydanie dowodu osobistego – zgodnie ze skierowanym do niego wezwaniem. Podkreślił, że „o fakcie wniesienia opłaty nie miał informować urzędu”.

W odpowiedzi na skargę organ odwoławczy wniósł o jej oddalenie, podtrzymując argumenty zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Wojewódzki Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Skarga zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 1 § 1 ustawy z dnia 25 lipca 2002r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. nr 153, poz. 1269 ze zm.) sądy administracyjne sprawują wymiar sprawiedliwości przez kontrolę działalności administracji publicznej. Kontrola ta sprawowana jest pod względem zgodności z prawem, jeżeli ustawy nie stanowią inaczej (art. 1 § 2 cyt. ustawy). Oznacza to, że w postępowaniu sądowo-administracyjnym badaniu podlega, po pierwsze – prawidłowość zastosowania przepisów prawa w odniesieniu do stanu faktycznego sprawy, a po drugie – trafność wykładni tych przepisów. Z kolei zgodnie z art. 145 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. nr 153, poz. 1270 ze zm.), zwanej dalej ustawą p.p.s.a., sąd, uwzględniając skargę na postanowienie (lub decyzję), uchyla ją w całości lub części, jeżeli stwierdzi:

- a) naruszenie prawa materialnego, które miało wpływ na wynik sprawy,
- b) naruszenie prawa dające podstawę do wznowienia postępowania administracyjnego,
- c) inne naruszenie przepisów postępowania, jeżeli mogło mieć ono istotny wpływ na

wynik sprawy.

Sądowa kontrola legalności orzeczeń administracyjnych sprawowana jest przy tym w granicach sprawy, a Sąd nie jest związany zarzutami, wnioskami skargi, czy też powołaną w niej podstawą prawną (art. 134 § 1 ustawy p.p.s.a.).

Rozpatrując skargę w ramach tak zakreślonej właściwości podnieść należy, że organy obu instancji dopuściły się naruszenia prawa materialnego – art. 36a ust. 1 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2006r. nr 139, poz. 993 ze zm.) które miało wpływ na wynik sprawy oraz przepisów postępowania, to jest art. 261 § 1 i 2 k.p.a. i 64 § 2 k.p.a., które miało istotny wpływ na wynik sprawy.

Nie jest sporne, iż R. K., składając w dniu 19 grudnia 2007r. wniosek o wydanie mu dowodu osobistego, nie dołączył do niego dowodu uiszczenia opłaty w wysokości 30 zł. Przepis § 1 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2000r. w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz trybu postępowania w sprawach wydawania dowodów osobistych, ich wymiany, zwrotu lub utraty (Dz. U. z 2000r. nr 112, poz. 1182 ze zm.), przewiduje bowiem obowiązek załączenia do wniosku o wydanie dowodu osobistego m. in. dowodu uiszczenia opłaty za jego wydanie. Pismem z dnia 24 grudnia 2007r., na podstawie art. 64 § 2 k.p.a., wezwano wnioskodawcę do uiszczenia opłaty w terminie 7 dni – pod rygorem zwrotu wniosku. W dniu doręczenia w/w pisma tj. 17 stycznia 2008r. wnioskodawca uiścił przedmiotową opłatę, co potwierdza treść notatek służbowych z dnia 21 lutego 2008r. (K-I- 8, 9). Z ich treści wynika, iż o fakcie uiszczenia opłaty organ I instancji dowiedział się dopiero z treści zażalenia złożonego przez skarżącego na postanowienie o zwrocie wniosku o wydanie dowodu osobistego.

Kwestie dotyczące wydania dowodu osobistego zostały uregulowane w ustawie z dnia 10 kwietnia 1974r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2006r. nr 139, poz. 993 ze zm.). **Z brzmienia przepisu art. 36a tej ustawy jednoznacznie wynika, iż wydanie dowodu osobistego zostało uzależnione od uiszczenia należnej opłaty stanowiącej równowartość kosztów jego wydania. Tym samym, mamy w takim wypadku do czynienia z opłatą , , która zgodnie z przepisami powinna być uiszczona z góry”, o jakiej mowa w art. 261 § 1 k.p.a.** Wysokość opłaty za wydanie dowodu osobistego została zaś określona w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2000r. w sprawie opłaty za wydanie dowodu osobistego (Dz. U. z 200r. nr 105, poz. 1110 ze zm.) i wynosi 30 zł. Przepis § 2 cyt. Rozporządzenia określa przy tym zamknięty katalog podmiotów

zwolnionych od wniesienia opłaty, do których - jak zdaje się wynikać z uzasadnienia rozstrzygnięć organów - skarżący się nie zalicza.

Skoro przepisy uzależniają wydanie dowodu osobistego od uiszczenia opłaty, a po stronie skarżącego nie występują okoliczności uzasadniające zwolnienie go od jej ponoszenia, organ winien wezwać R. K. do uiszczenia tej opłaty i wyznaczyć mu termin do dokonania czynności. Jedynie w przypadku, gdy w wyznaczonym terminie należności nie zostaną uiszczone, organ zobowiązany jest do zwrotu podania – na podstawie art. 261 § 2 k.p.a.

Z akt sprawy wynika natomiast, że wezwanie zostało wystosowane do skarżącego w oparciu o art. 64 § 2 k.p.a., przy czym jak słusznie podnosi skarżący, organ nie zobowiązywał go do *udokumentowania uiszczenia* opłaty, a do jej *uiszczenia*, co też uczynił w wyznaczonym przez organ terminie. Fakt uiszczenia opłaty w terminie wskazanym przez organ znajduje potwierdzenie w notatkach służbowych z 21.02.2008r. W związku z powyższym stwierdzić należy, iż R. K. zadośćuczynił powyższemu wezwaniu – w wyznaczonym terminie wpłacił bowiem 30 zł na rachunek bankowy Urzędu Miasta. Postąpił zatem dokładnie tak, jak został przez organ pouczony.

Niezależnie od powyższego należy przypomnieć organowi, iż **z treści art. 261 § 1 i 2 k.p.a. w żaden sposób nie można wyprowadzić obowiązku zawiadomiania przez stronę organu o uiszczeniu opłaty żądanej w trybie § 1 cyt. przepisu, bądź też składania dowodu jej uiszczenia. Przepis ten posługuje się bowiem jedynie sformułowaniami „wniesienie należności” oraz „uiszczenie należności”.** Jednocześnie podnieść trzeba, iż w wezwaniu z dnia 24 grudnia 2007r., skierowanym do skarżącego, organ I instancji wezwał go do uiszczenia przedmiotowej kwoty w kasie Urzędu Miasta, bądź na jego konto bankowe. Nie wspomniano natomiast o obowiązku odrębnego poinformowania organu o dokonaniu wpłaty.

Ubocznie wskazać także trzeba, że postępowanie w przypadku braku uregulowania należności z tytułu opłat, które zgodnie z przepisami powinny być uiszczone z góry kompleksowo reguluje art. 261 § 1 i 2 k.p.a. Jednocześnie tylko ten przepis przewiduje skutek zwrotu podania, podczas gdy art. 64 § 2 k.p.a. (wskazany przez organ I instancji jako podstawa wezwania) posługuje się konstrukcją pozostawienia podania bez rozpoznania, w przypadku nieuzupełnienia braku formalnego wniosku. **Brak uiszczenia opłaty nie jest „brakiem formalnym**

wniosku” o jakim mowa w art. 64 k.p.a. Należy bowiem odróżnić brak formalny wniosku w sytuacji gdy podanie nie czyni zadość innym wymaganiom ustalonym w przepisach (art. 64 § 2 k.p.a.) od braku fiskalnego w postaci nieuiszczenia opłaty.

Skoro zatem wskazane na wstępie rozważań przepisy uzależniają wydanie dowodu osobistego od uiszczenia opłaty, a po stronie wnioskodawcy nie występują okoliczności uzasadniające zwolnienie go od jej ponoszenia, organ winien wezwać wnioskodawcę do uiszczenia tej opłaty i wyznaczyć mu termin do dokonania czynności (art. 261 § 1 k.p.a.). Jedynie w przypadku, gdy w wyznaczonym terminie należności nie zostaną uiszczone, organ zobowiązany jest do zwrotu podania – na podstawie art. 261 § 2 k.p.a.

W rozpoznawanej sprawie skarżący w wyznaczonym terminie uiścił opłatę, a zatem brak było podstaw do orzeczenia o zwrocie wniosku.

Ze względu na powyższe Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach na podstawie art. 145 § 1 pkt 1 lit. a i c oraz art. 135 ustawy p.p.s.a. orzekł jak w pkt I sentencji wyroku.

Orzeczenie zawarte w pkt II wyroku znajduje oparcie w art. 152 ustawy p.p.s.a.

Punkt III wyroku Sąd wydał na podstawie § 2 ust. 3, § 18 ust. 1 pkt 1 lit. c, § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1348 ze zm.) i art. 250 ustawy p.p.s.a.